

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 1 av 7

Innledning

Disse retningslinjene er utarbeidet av FIP sin kommisjon for tradisjonell filateli for å gi praktiske råd om anvendelse av det generelle bedømmelsesreglementet (GREV) og spesialreglementet for bedømmelse av tradisjonelle eksponat (SREV) som ble godkjent i sin nyeste versjon av den 70. FIP-kongressen 28.6.2008 i București.

Retningslinjer

Disse retningslinjene er utviklet for å hjelpe utstillerne med forberedelsene og juryen i bedømmelsen av eksponater i tradisjonell filateli. De er ment å gi veiledning angående:

1. Definisjon og særtrekk av eksponater i tradisjonell filateli
2. Prinsipper for oppbygging av eksponat
3. Bedømmelseskriterier for eksponater i tradisjonell filateli
4. Avsluttende bestemmelser

1 Definisjon og særtrekk av eksponater i tradisjonell filateli

Kommisjonen definerer særtrekket ved et tradisjonelt eksponat som et eksponat som handler om frimerker og framstillingen av frimerker.

Men et eksponat i tradisjonell filateli kan også være sammensatt av andre aspekter av filateli som SREV sier i artikkel 2: «Eksponat som ikke hovedsakelig følger spesialreglene for andre filatelistiske klasser skal betraktes og bedømmes som tradisjonelle filatelistiske eksponat.».

1.1. Godkjente eller avviste utkast (essays), prøvetrykk (die proofs og plate proofs), fargeprøvetrykk, platefeil og andre feil i frimerkeproduksjonen.

Arkivmateriale fra trykkerier og andre offisielle instanser kan benyttes for å vise en historie om hvordan frimerkene ble produsert.

1.2 Frimerker, enten ubrukte eller brukte, enkeltmerker eller sammenhengende i enheter, og frimerker brukt på forsendelser, blanketter, blandingsfrankatur med andre lands utgaver, osv.

Ubrukte frimerker og blokker viser hvordan frimerkene ble solgt fra postkontorene. Brukte frimerker eller frimerker på forsendelser viser hvordan de ble brukt. En enkeltfrankering kan benyttes for å vise formålet med utgivelse av en spesifikk valør.

1.3 De forskjellige bruksområdene for frimerket, inkludert de ulike stemplene eller kanselleringene, portotakstene og rutene, selv om et eksponat som utelukkende består av dette materialet ville egne seg bedre under Posthistorie.

Ulike stempler, rater og ruter bør vises med bakgrunn av eller dokumentere noe om frimerkene og kan brukes til å lage en variasjon i hva som vises. Det vil vise at utstilleren har en dypere kunnskap av bruken av frimerkene som er utstilt.

For utstilte områder hvor variasjonen av frimerkemateriale er begrenset, og for å unngå for mange dupliseringer, kan disse områdene utvides med forløpere, studier av postruter, portotakster og kanselleringer i begrenset grad uten å skade balansen i frimerkeeksponatet.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 2 av 7

1.4 Varianter av alle slag, for eksempel vannmerke, gummiering, perforering, papir, trykk og farge.

Det er viktig at alle deler av frimerket behandles i eksponatet.

1.5 Platerekonstruksjoner og studier av trykkplater.

Dypere studier og kunnskap om differensiering av trykninger, utgivelsesdato fra postkontoret og antall utgitte frimerker samt dokumentere evnen til å posisjonsbestemme frimerker i arket vil bli sett på som en fordel for behandlingen og kunnskapen om materialet som vises. Å vise første utgivelsesdag eller svært tidlig bruk av frimerkene kan øke materialets betydning og sjeldenhet.

1.6 Gjennomhullinger (perfins), postalt aksepterte overtrykk og valørendringer

Overtrykk og valørendringer skal spesialstudies på samme måte som det opprinnelige frimerket med informasjon om hvorfor overtrykkene var nødvendige og hvordan de ble produsert.

1.7 Helpost dersom de er trykt med samme klisjé som frimerkene og utklipp av helpost hvis de er brukt som frimerker.

Med «samme klisjé» menes at helpostens verditegn må ha samme utforming som frimerkene og må være utgitt og solgt i samme tidsperiode som frimerkene.

1.8 postalt brukte fiskale merker og ubrukte fiskale merker til postal bruk.

Fiskalt brukte frimerker og fiskalt brukte fiskalmerker er ikke tradisjonell filateli og tilhører stempelmerkeeksponater.

1.9 Postale forfalskninger, andre forfalskninger og nytrykk kan vises sammenlignet med det ekte frimerket som eksempler for å vise kunnskap om forskjellene mellom originaler og forfalskninger/nytrykk.

Samlinger som utelukkende består av forfalskninger eller nytrykk og deres produksjon og ulikheter betraktes som tradisjonell filateli.

1.10 Alle slags postale etiketter som rekommandasjonsetiketter, avisetiketter, pakkeklistremerker, returetiketter osv. som er brukt, produsert eller akseptert av posten kan vises i specialsamlinger.

1.11 Lokale frimerker, frimerker for private leveringstjenester, pakkefirma og transportørfrimerker, brukte rederifrimerker som er produsert eller akseptert av posten kan vises i specialsamlinger. Også brev-kultur som pregete «damekort/-konvolutter», valentinkort/-konvolutter, rikt dekorerte kort/konvolutter, patriotiske kort/konvolutter, etc. kan inkluderes hvis de underbygger eksponatets fortelling.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 3 av 7

2 Prinsipper for oppbygging av eksponater

2.1 Oppbyggingen av eksponatet

Et eksponat innen tradisjonell filateli bør omfatte en logisk og sammenhengende sammenstilling av materiale (som definert i 1.) for å illustrere en eller flere av kategoriene som er angitt nedenfor.

- a) Utgavene fra et bestemt land eller gruppe av land (for eksempel fellesutgaver)
- b) Utgavene fra en bestemt tidsperiode
- c) Utgavene fra en bestemt gravør eller frimerkeutgiver
- d) Utgavene fra en bestemt begivenhet som «Dagens frimerke», julepost, messer og andre filatelistiske hendelser

I et tradisjonelt eksponat forteller utstilleren en historie gjennom sitt eksponat. Vanligvis er det en historie om selve frimerkene eller utgavene. Det kan begynne med en bakgrunn for frimerkets utgivelse, etterfulgt av mulige essays og/eller prøvetrykk. Eksponatet kan beskrive utviklingen av frimerket, ulike trykninger, farger, perforeringer, papirvarianter, feiltrykk etc.

Bruken av frimerkene, portosatser, ruter, annulleringer og andre aspekter er en sekundær del av historien og får ikke bli en dominerende del av eksponatet.

Eksponatene kan planlegges kronologisk, geografisk (f.eks. etter lokale/nasjonale distrikter), etter transportmiddel/tjenestemåte, eller på annen måte som utstilleren måtte finne hensiktsmessig å benytte.

Emnet som velges må være passende i omfang for både den første og også potensielle størrelse på eksponatet.

2.2 Enrammes eksponat

Et enrammes eksponat av tradisjonell filateli er ment å være et eksponat innenfor kategorier nevnt i 2.1 med et veldig begrenset emne som passer inn i en ramme. Hvis et emne kan vises i mer enn én ramme, er det ikke egnet som emne for et enrammes eksponat.

Et utvalg av objekter fra et flerrammes eksponat kan være egnet bare hvis utvalget helt kan behandle et naturlig undertema for eksponatet innenfor en ramme. Et utdrag av et flerrammes eksponat som bare viser de beste elementene ("kirsebærplukking") fra et flerrammes eksponat er ikke passende som et enrammes eksponat.

På samme måte som flerrammes eksponat bør enrammes eksponat ha hovedfokus på frimerkene i seg selv. Eksponat med stor vekt på bruk av frimerkene er usannsynlig å lykkes.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 4 av 7

2.3 Innledningsarket

Alle eksponat innen tradisjonell filateli skal ha et innledningsark. Dette innledningsarket bør bestå av:

- Tittelen på eksponatet
- Kort, presis og relevant generell informasjon om emnet
- En beskrivelse av formålet med eksponatet (Hva inngår i eksponatet og hva er utelatt)
- En beskrivelse av omfanget av eksponatet
- En plan for eksponatets struktur - kapitler eller seksjoner etc.- i stedet for en beskrivelse "ramme for ramme" eller "side for side"
- En liste over personlig forskning av utstilleren innen emnet (med referanser til artikler eller litteratur)
- En liste over de viktigste litteraturreferansene

3 Bedømmelseskriterier for eksponater i tradisjonell filateli

Ved bedømmelsen av et eksponat i tradisjonell filateli vil juryen benytte følgende generelle kriterier (ref. GREV, artikkel 4.2):

1. Behandling - ref. GREV, artikkel 4.5
2. Filatelistisk betydning - ref. GREV, artikkel 4.6
3. Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning - ref. GREV, artikkel 4.7
4. Tilstand - ref. GREV, artikkel 4.8
5. Sjeldenhet - ref. GREV, artikkel 4.8
6. Presentasjon - ref. GREV, artikkel 4.9.

Utstillere bør være oppmerksomme på behovet for å vurdere nøye de ulike aspektene som kombineres sammen for å maksimere bedømmelsen et eksponat kan oppnå.

Noen indikasjoner er gitt nedenfor av de grunnleggende elementene som ligger til grunn for hver enkelt individuelle kriterium.

3.1 Behandling (20 poeng)

Behandling av eksponatet gjenspeiler i hvilken grad utstilleren er i stand til å skape et balansert eksponat som er karakteristisk for det valgte emnet. En logisk progresjon som er lett å følge og en klar kortfattet teksting vil hjelpe juryen til å sette pris på eksponatet. I vurdering av behandling vil juryen kontrollere at uttalelsene i innledningen og planen er tilstrekkelig representert i oppsettet.

Eksponatet vurderes på om:

- Hvor godt innledningsarket (eller tittelsiden) til eksponatet viser formålet med eksponatet, definerer omfanget og forklarer planen og strukturen, samt veileder juryen til den viktigste litteraturen/referansene for det valgte emnet.
- At emnet er valgt for å gjøre det mulig å vise et passende balansert eksponat på den plassen som er tilgjengelig.
- At innholdet gjenspeiler tittel, formål, omfang og plan.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 5 av 7

- At det vises en logisk historie som er laget med tekst og materiale med en god balanse mellom de ulike delene av eksponatet.
- At hovedfokuset er på frimerkene, hvordan og hvorfor de ble utgitt og sekundært på andre ting rundt frimerker som f.eks. annulleringer, ruter og rater.
- Hvordan fullstendigheten av materialet som vises er i forhold til eksponatets omfang.
- At overskriftene på hver side underbygger forståelsen av behandlingen.
- At det er et naturlig start- og slutt punkt for eksponatet.
- At det ikke er duplisert materiale. Tekst ved hvert objekt bør dokumentere årsaken til at det vises.

Utvalget av materiale til et eksponat i tradisjonell filateli innebærer et kompromiss mellom de mange sidene med materiale utstilleren måtte ønske å vise og antall sider som vil passe inn i rammene som er tildelt av utstillingsledelsen.

Utvelgelsen er en viktig faktor ikke bare for å vurdere behandling, men også kunnskap. Utstilleren kan utelate materiale som er av mindre betydning. Generelt kan de vanligste verdier i en utgave representeres av enkelte eksempler, mens det bedre materialet for den samme utgaven bør vises i dybden. Juryen vil forstå at denne behandlingen viser utstillernes kunnskap om materialet.

3.2 Filatelistisk betydning (10 poeng)

"Betydningen" av et eksponat bestemmes av både betydningen av selve eksponatet i forhold til det valgte emnet og den overordnede betydningen av emnet.

I vurderingen av eksponatets betydning tas det hensyn til:

- Hvor vanskelig er det valgte området å samle inn.
- Hva er betydningen av materialet som vises i eksponatet i forhold til det valgte området.
- Hvor mye av det viktigste materialet til det valgte emnet er til stede.
- Hvilken betydning det viste området har innenfor landet eller områdets filateli.
- Hvilken betydning området har i verdensmålestokk.

3.3 Filatelistisk og beslektet kunnskap, personlige studier og forskning (35 poeng)

Filatelistisk og beslektet kunnskap demonstreres ved:

- At valg av objekter gjenspeiler kunnskap om det valgte området.
- At objektene er godt beskrevet.
- At eksisterende litteratur innenfor området er benyttet.
- At eksponatet demonstrerer en full og nøyaktig forståelse av emnet som er valgt.

Personlige studier og forskning dokumenteres av:

- At utgivelsesprosessen av frimerkene er vist med utkast (essays), prøvetrykk (die-proofs og plate proofs), fargeprøvetrykk, platefeil osv.
- Typer, trykninger og plater behandles på frimerker og overtrykk med utgivelsesdatoer og antall trykket.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 6 av 7

- At gummiering, vannmerke, papir og perforering er behandlet og beskrevet.
- At årsaken til frimerkeutgivelsen dokumenteres med korrekt bruk med forklaring av kanselleringer, ruter og rater.

Forskning og nye oppdagelser bør fremheves i samsvar med deres viktighet. Store funn fortjener stor vektlegging og bør være klart markert av utstilleren, mens mindre oppdagelser ikke bør vektlegges for sterkt. Man må være klar over at mange klassiske og moderne utgaver har vært gjenstand for omfattende forskning gjennom en lang periode og at resultatene av disse studiene har vært publisert. For å vurdere kunnskap, må juryen vurdere hvor dyktig utstilleren har vært til å benytte disse ressursene. Det er urealistisk å forlange at en samler skal frembringe nye funn i et nøye studert og utforsket område. Av denne grunn vil slike eksponater ikke bli straffet for mangel på personlige studier, men vil bli gitt ekstra anerkjennelse hvis man til tross for all tidligere forskning har vært i stand til å gjøre nye oppdagelser.

Den riktige evalueringen av filatelistisk og relatert kunnskap, personlige studier og forskning vil være basert på den relevante beskrivelsen av hvert filatelistiske objekt som vises.

Hvis det brukes sjeldenhetserklæringer («en av X registrert») er det viktig å nevne kilden til denne registreringer. Ikke bruk uttrykk som «unik» eller «svært sjelden».

Bare kunnskap, studier og forskning dokumentert av objektene i eksponatet kan bedømmes. Videre bør utstillere huske på at informasjonen som gis ikke skal overvelde det filatelistiske materialet som vises.

3.4 Tilstand (10 poeng)

Materiale i generelt god stand er avgjørende for tradisjonelle eksponat.

Frimerker skal være i best mulig stand.

Se etter:

- Manglende perforeringer.
- Marger på alle for sider på utaggete.
- Fine og tydelige stempler.

Hvis et objekt har blitt restaurert eller manipulert må det beskrives som sådan.

Moderne materiale bør være i perfekt kvalitet.

Utstillere oppfordres til å vise unikt eller svært sjeldent materiale som ikke forekommer i god tilstand, men advares mot å inkludere andre objekt i en tilstand som kan redusere hovedinntrykket av eksponatets kvalitetsnivå. Tilstanden til vanlig materiale bør være feilfri.

FIPs retningslinjer	Rev.: 3	Dato: 23.04.2023
Retningslinjer for bedømmelse av tradisjonelle eksponat	Org.: HS	Side: 7 av 7

3.5 Sjeldenhet (20 poeng)

Sjeldenhet er direkte relatert til de filatelistiske objektene som vises og til den relative knappheten på dette materiale (men ikke verdien).

Jurymedlemmene vil primært være på jakt etter:

- Hvor vanskelig er det å få tak i det relevante og interessante materialet i eksponatet.
- Hvor vanskelig er det å lage et tilsvarende eksponat.
- Essays, prøvetrykk (godkjente og avviste) og specimen-utgaver.
- Tidligste kjente bruk, største blokker kjent, sjeldne bruksområder, små oppplag, spesielle varianter i frimerke og overtrykk.
- Abnormiteter i papir, vannmerker, perforeringer.
- Uvanlige poststempler, postale påskrifter, blandingsfrankatur, rater, ruter og destinasjoner.
- Kontrollere at det ikke er vist filatelistisk produsert materiale og for mye avfall fra trykkeriet.

3.6 Presentasjon (5 poeng)

Presentasjonsmetoden skal vise materialet best mulig og på en balansert måte både på arket, i rammen og gjennom hele eksponatet.

Eksponatet vurderes på:

- God balanse i rammene og de enkelte sidene, med variasjoner i monteringen mellom sidene.
- God bruk av siden – uten for mye hvite felt på sidene.
- Nøyaktig montering.
- Tekstingen er klar, kortfattet og relevant for det valgte materialet og for emnet for eksponatet.
- Tilstrekkelig teksting - men ikke for mye tekst.
- Illustrasjoner er ikke for dominerende, og fotokopier må være minimum 25% forskjellig i størrelse fra originalen.

Det skal ikke gjelde noen fordel eller ulempe med hensyn til om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller trykt. Fargerike blekkfarger og fargede albumsider bør unngås.

4 Avsluttende bestemmelser.

Ved uoverensstemmelser i teksten fra oversettelse, skal den engelske teksten ha forrang.

----0----

Godkjent på møte i FIPs kommisjon for tradisjonell filateli under THAILAND 2018 i Bangkok, fredag 30.11.2018. Godkjent av FIP-styret i Buenos Aires 28.08.2019 og ratifisert på den 76. FIP-kongressen 08.08.2022.